

II LO – WOS

Temat: Pojęcie i geneza praw człowieka.

Notatka:

1. Pozycja społeczna jednostki w społeczności państwowej jest wyznaczana przez wolności i prawa, które jednostce przysługują, oraz obowiązki, które na niej ciążyą.
2. Nowoczesna koncepcja praw człowieka ukształtowała się w Europie na przełomie XVII i XVIII w. w okresie walki burżuazji z monarchią absolutną (rewolucja angielska 1640, rewolucja amerykańska 1776, rewolucja francuska 1789).
3. Odwoływała się ona do pewnych wartości niezmiennych i absolutnych (tzn. niezależnych od czyichkolwiek poglądów i czyjegokolwiek uznania).
4. Najważniejszą spośród tych wartości była **wolność jednostki przeciwstawiania** się samowoli państwa absolutnego, w którym władca stanowił prawo i stał ponad tym prawem – Ludwik XIV „Król Słońce” mówił o sobie: „Państwo to ja”.
5. Wolność ta dana jest człowiekowi z Natury lub z woli Boga, niezależnie od decyzji władzy państwowej i państwo nie może jej ani ograniczyć, ani naruszyć bez zgody jednostki.
6. Zadaniem państwa jest ochrona i zagwarantowanie praw naturalnych czyli powstrzymanie się od ingerencji w wolność człowieka, udzielanie jednostce skutecznej ochrony w razie naruszenia jej praw przez innych członków społeczności państwowej lub organy państwa.
7. Cechy praw człowieka:
  - **powszechne (uniwersalne)** – obowiązują na całym świecie, przysługują każdemu człowiekowi oraz społeczeństwu.
  - **przyrodzone** – przysługują każdemu od chwili urodzenia
  - **niezbywalne** – nie można się ich zrzec
  - **nienaruszalne** – istnieją niezależnie od władzy i nie mogą być przez nią dowolnie regulowane
  - **naturalne** – obowiązują niezależnie od ich potwierdzenia przez władzę państwową
  - **niepodzielne** – wszystkie stanowią integralną i współzależną całość.
  - **indywidualne** - przysługują każdej jednostce z osobna bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, pochodzenie.
8. Katalog praw człowieka :
  - Wolność
  - Równość
  - Sprawiedliwość
  - Szczęście
  - Godność
  - Tolerancja
  - Bezpieczeństwo
  - Szacunek
  - Własność
  - Opór wobec niesprawiedliwej władzy.